



ΜΑΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑ

Η ΕΚ ΠΑΛΛΙΟΛΟΓΩΝ.

«Αγάπην αἰώνιον ἠγάπησάν»
«διὰ τοῦτο εὐκυσά σε εἰς οἰ-
κοποίημα». (1η. γ. 3).

τῶν προφητικῶν τούτων ῥήσεων ἐκάλει πρὸς ἑαυτὸν ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρῶν τὴν εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον κυρίαν Μαρίαν Κεφαλᾶ τὴν ἐκ Παλλιολόγων, κατὰ τὴν 20 Φεβρουαρίου, ἀπὸ τῆς Ῥωσικῆς μὲν τῆ θέσει, Ἑλληνίδος δὲ τῆ κλήσει καὶ φιλοξενία μεγαλοπόλειος τῆς Ὀδησοῦ. Εὐάρεστος Θεῶ γεννηθὴν ἠγαπήθη (Σοφ. δ' 10) καὶ ἀγαπήθεισα τὴν αἰώνιον ἀγάπην μετ' ἐτὴ μὴ μὲν τὸ 1 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἄγουσα. Τελειωθείσα ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακροὺς, ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἢ ψυχῇ αὐτῆς διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. (Αὐτ. 7. 14).

Ἐπειδὴ δὲ κατ' αὐτὰς ταύτας τὰς ἀγίας ἡμέρας τοῦ παρελθόντος ἔτους, διατρίβουσα παρ' ἡμῖν οὐκ ὀλίγα δειγμάτων τῆς εὐσεβείας καὶ εὐγενείας κατέλειπε, ἄξιον ἄμα καὶ πρέπον ὅπως μετὰ τῶν Ὀδισσίων καταγάγῃ ἐπ' αὐτῆ δάκρυα (Σερ. λή. 16) ὅσοι ἐκ τῶν ἐν Κεραύρα εἰδότες αὐτὴν ἐτίμησαν μὲν παροῦσαν καὶ ποθοῦσαν ἀπελθούσαν. (Σοφ. Σολ. δ' 2)

Ἐκ πατρὸς μὲν Μιχαὴλ τῆς ἐνδόξου οικογενείας τῶν Παλλιολόγων, ἐκ μητρὸς δὲ, μὲν διασωθείσης ἐκ τῆς κατὰ τὸ κοινὰ σφαγῆς τοῦ τὲ μεγάλου Λογοθέτου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς οικογενείας Χατζερῆ, γεννηθείσα κατὰ τὸ ἀσπὲρ, ἐμελλε νὰ συνενώσῃ ἐν ἑαυτῇ τὴν ἐξ ἐκατέρων τῶν γενεῶν προγονικὴν εὐκρασίαν εὐσεβείας καὶ εὐγενείας. Ἀνεδέχθη δὲ αὐτὴν ἐκ τῆς ἱεράς Κολυμβύθρας ὁ αἰοίδιμος Ἀλέξανδρος Στούρτζας, ὁ πάνυ, παρ' ὧ καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ βίου αὐτῆς διέτριβεν.

Ἐχουσα οὖν φύσει μὲν πατέρα τὸν Παλλιολόγον, τὸν ἀπὸ τῆς νεότητος μέχρι γήραος καὶ τοῦ θανάτου διευθύνοντα τὸ ἐν Ὀδησῶ Ἑλληνικὸν φροντιστήριον, παρ' ὧ ἅπαντες οἱ Ἑλληνόπαιδες ἐξεπαιδεύοντο τὴν πατρῴαν παιδείαν, πνευματικὸν δὲ τὸν Στούρτζαν, τὸν διὰ τῶν σοφῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν κρατύναντα, οὐσα δὲ πνεύματος μὲν εὐφυοῦς, ψυχῆς δὲ ἀγαθῆς, καὶ γνοῦσα ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσται ἐγκρατὴς ἐάν μὴ ὁ Θεὸς δῶ, (Σοφ. ἡ. 19 21) ἐξεπαιδεύθη καὶ διέπρεπε μετὰ τῶν γυναικῶν κατὰ τὰς περὶ τὰ γράμματα ποικίλας γνώσεις, καὶ τὴν περὶ τὰς ὁμιλίαις εὐγενῆ συμπεριφορὰν ἀλλὰ πάντοτε καὶ ἐπὶ πᾶσιν καὶ πανταχοῦ τὴν εὐσεβείαν καὶ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπην προέταττεν ὡς βράσιον καὶ θεμέλιον καὶ σκιὸν πάσης πράξεως καὶ πάσης ὁμιλίας.

Καὶ τῷ ὄντι ἡ παιδεία, ἔστωσαν καὶ περὶ τὰ θεία αἰ ἐξ αὐτῆς γνώσεις, ἐὰν δὲν ἔχῃ καὶ τὸ πρακτικὸν οὐκ ἔστιν ἡ ἀληθὴς σοφία ἢ ἄνωθεν κατερχομένη. Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δεῖξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστrophῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πράττει σοφίας. (1η. γ. 13. 15).

Περὶ ἧλθε μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς πολλὰς τῶν μεγαλοπόλειων τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης, ἀλλ' ἢ λάμπει τοῦ ἐπιγείου κάλλους καὶ αἰ τῶν διασκεδάσεων τέρψεις οὐδόλως παρέκλιναν αὐτὴν ἐκ τῆς στενῆς καὶ τεθλιμμένης, ἀλλὰ τῆς μόνης πρὸς τὴν ζωὴν ἀγούσης, ἰδοῦ. (Ματθ. ζ'. 14.) Τουναντίον δὲ, κατιδοῦσα τὴν τοῦ κόμου ματαιότητα, μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον ἐνισχύθη εἰς τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἢν ἐξελέξατο.

Οὕτω λοιπὸν μετὰ τῶν μεριμνῶν καὶ τῆς τύρβης τοῦ κόμου διερχομένη τὸν βίον καὶ μόνον περὶ τοῦ ἐνός οὐ ἔστι χρεῖα μεριμνῶσα, (Λυκ. 2. 4) ἀφῆνης καταλαμβάνεται ὑπὸ θλίψεως οὐ σμικρᾶς; στερεῖται ἐν βραχεῖ χρόνῳ διαστήματι καὶ τῶν δύο πεφλημένων ἀδελφῶν ἀλλὰ γινώσκουσα ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει (Ῥωμ. Ε. 3) εἰς μόνον δὲ τὸν Θεὸν τὴν θλίψιν ἀναφέρουσα καὶ ἐπὶ τῇ πρὸς αὐτὸν ἐλπίδι τὸ ἴδιον ἄλγος καταγγέλλουσα, ἔσπευδε νὰ καταπάσῃ τὸ πάθος τῶν ἡδὴ γεγενησάντων αὐτῆς γονέων ὅτινες διὰ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς κουφίσαντες κατ' ὀλίγον τὴν ἑαυτῶν ἀθυμίαν καὶ τὴν χαλεπὴν ἀχθηδόναν, συνήνωσαν ἅπαν τὸ πρὸς τοὺς ἀποδημήσαντας φίλτρον πρὸς τὴν ἡδὴ μονογενῆ μείναν θυγατέρα καὶ φροντίδας δὲ κατέβαλον ὅπως συνάψωσιν αὐτὴν εἰς γάμον μετὰ καταλλήλου ἀνδρός; καὶ τοιοῦτον ἐξελέξαντο τὸν Γεράσιμον Κεφαλᾶν, ἐκ Κεφαλληνίας μὲν ὀρμώμενον, ἐν Ὀδησῶ δὲ πρὸ πολλοῦ τὰ ἐμπορικὰ μετερχόμενον, ἔλκοντα δὲ τὸ γένος ἐκ τῆς ἀρχαίας τῶν Κεφαλάδων οικογενείας. Εἰς τὴν νέαν δὲ ταύτην τροπὴν τοῦ βίου εἰσελθοῦσα καὶ τὴν αὐτὴν ὡς τὸ ἐξ ἀρχῆς ὄδον βαδίζουσα, μείζονα ἐλευθερίαν ἐλάβανεν καὶ μᾶλλον εὐκαίρους εἶχε τὰς περιστάσεις ὅπως ἐκτελῆ τὰ τε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον καθήκοντα τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς φιλοφροσύνης.

Ἀλλ' ὁ τὴν ἀρετὴν καὶ εὐσεβείαν τῶν ἀνθρώπων πάντοτε βασιμαίνων φθονήσας τὴν εἰρηνεύσαν μὲν ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν, εὐδοκίμων δὲ ἐν πᾶσι (Σοφ. μ. 4), Δέρμα, εἶπε τῷ Κυρίῳ, ὡς καὶ περὶ τοῦ μακαρίου Ἰωβ, ὄραμα ὅτι ἐν δέρματι οὐ μὲν δὲ ἀλλὰ ἀποθέλει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸν ἴσθμον αὐτῆς καὶ τῶν σαρκῶν αὐτῆς ἐπὶ τὴν γῆν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογῆσαι (Ἰωβ. 1. 4. 5.) Δεινὴ ἀσθένεια καταλαμβάνει αὐτὴν, καὶ ἐπιφρόνα, ἀμα ἀναφανείσα, ὑπεδείχθη συμπτώματα οὐ καὶ ἀναγκάζεται συμβουλὴ μὲν τῶν ἰατρῶν, πρῶτοπὴ δὲ τῶν γονέων ὅπως ἐγκαταλείψασιν τὴν Ὀδισσὸν μεταβῆ εἰς θερμότερον κλίμα. Φθάνει εἰς τὴν Κεραύραν

περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος; καὶ πρὶν ἢ παρέλθῃ μὴν, ἐνῶ ἡ ὑγεία αὐτῆς προέβαινε βελτιουμένη καὶ ἔχαιρε λαμβάνουσα ἐκ τῶν ἐπιστολῶν ἀγαθῆς περὶ τῶν γεννητῶρων καὶ φίλων ἀγγελίας, ἀφῆνης ἀπαίσιος τηλεγράφος, ὡς κεραιὸς ἐπισκήπτων ἐπὶ τὴν ἀναψύχουσαν ἀγαθὴν ἐκείνην ψυχὴν, φέρει τὴν χαλεπὴν ἀγγελίαν τῆς ἀποβιώσεως τοῦ πατρὸς.

Ἡ τηλικαύτη εἰδησις ἐγαλάρωσε μὲν τὴν μόλις ἀναλαμβάνουσαν κατάρασιν τῆς ὑγείας, κατέθλιψε δὲ τὴν ψυχὴν αὐτῆς, πῶς ἀπατηθεῖσα ἀνεχώρησε καὶ δὲν ἠσπάσθη τὸν πατέρα τὸν τελευταῖον ἀσπασμῶν, πῶς δὲν ἔλαβε τὰς τελευταίας αὐτοῦ εὐχάς. Ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσι τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῇ οὐκ ἀπέδωκεν ἀφροσύνην τῷ Θεῷ (Ἰωβ. α. 6.) καὶ τὴν μακαρίαν φωνὴν τοῦ Ἰωβ λέγουσα, ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν οὕτω καὶ ἐγένετο, ἐδοξολογῆσαι τὸν Θεόν καὶ μόνον εὐρισκεν ἄνεσιν τῇ ψυχῇ, διὰ τῆς συνεχούς μεταλήψεως τῶν μυστηρίων καὶ τῆς τελείσεως μνημοσύνης καὶ ἐλεημοσυνοῶν, πρὸς ἀνάπαυσιν μὲν τοῦ κοιμηθέντος, κουφισμῶν δὲ τῆς καταλαβούσης αὐτὴν θλίψεως; καὶ ἄλλην λύπην δὲν ἠσθάνετο εἰμὴ ὅταν ἔνεκεν τῆς πασχούσης ὑγείας δὲν ἠδύνατο νὰ παρευρίσκηται εἰς τὰς ἱεράς τελετὰς καὶ ἀκολουθίας.

Οὕτω πολιτευομένη διέμεινε μετὰ τῶν ἡμῶν μέχρι τοῦ Πάσχα, ὅτε, καὶ χάριν τῆς ὥρας τοῦ ἔτους, καὶ πολὺ μᾶλλον ἔνεκεν τῆς τῆς σφοδρᾶς ἐπιθυμίας ὅπως ἴδῃ τὴν τεθλιμμένην αὐτῆς μητέρα, ἀναχωρεῖ διὰ τὴν πεφλημένην Ὀδησὸν ἀλλὰ κἀκεῖθεν ἰδίαις χερσὶ κατασκευάσασα ἀπέστειλε διάφορα ἀφιερώματα, ἅτινα κοσμοῦσι τό τε ἱερὸν λείψανον καὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ ἄλλας Ἐκκλησίας, ὡς δειγμα μὲν τῆς πρὸς τὰ θεία βραθυάτης αὐτῆς εὐλαβείας, ἀγάπης δὲ καὶ ὑπολήψεως πρὸς τὸν εὐσεβῆ τῆς ὥρας Κεραύρας λαόν.

Ἀλλ' ἐπέστη ἡ ὥρα καὶ ἦν ὁ πάνσοφος Κύριος ἐν τῇ προνοίᾳ αὐτοῦ πύδοκεν ὅπως ἔλκυσθαι ταύτην πρὸς ἑαυτὸν ἀρξαμένου τοῦ χειμῶνος ἤρχισε νὰ καταβάλλεται ἔτι μᾶλλον ἡ ὑγεία καὶ τὸ ῥόδον νὰ μακρύνηται.

Ἀλλ' ὅσον τὸ ὕλικόν καὶ σωματικὸν μέρος ἐγαλαροῦτο τοσοῦτο τὸ ψυχικὸν καὶ πνευματικὸν ἐστερεοῦτο καὶ ἐταχέυτο καὶ ἐνῶ συνήθως οἱ τὰς χρονίας ταύτας ἀσθενείας πάσχοντες, περὶ τὰ τέλη μάλιστα τῆς ζωῆς ἀναισθητοῦσι, καὶ πᾶσαν μὲν ἰδέαν τοῦ θανάτου μακρὰν τίθεμενοι, ταχέως δὲ τὴν ἀνάβρυσιν πιστεύοντες, στέδια ἐπὶ σχεδίων συρράπτοντες καὶ ἐπιχειρήσεις μεγάλας φανταζόμενοι, καταστρέφουσι τὸν βίον ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν σχεδίων εὐρισκόμενοι, καὶ καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ θανάτου πρὶν οὐδὲ κἀν ἰδέαν περὶ αὐτοῦ συλλάβωσι; αὕτη τουναντίον πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου ἀποπέσασα πᾶσαν ἐκ τῶν ἱατρικῶν μέσων ἐλπίδα θεραπείας, καὶ τὸν θάνατον ἐπιλείμενον προβλέπουσα, οὐδόλως ἐπτοήθη, οὐδὲ ἐλυπήθη κατὰ τοὺς μὴ ἔχοντας ἐλπίδα. (ἄ. Θεο. δ'. 13), ἀλλὰ θεοπροπῶς ἤτομαξεν ἑαυτὴν πρὸς ὑποδοχὴν τούτου ἐπεθύμει μὲν τὴν ζωὴν καὶ εἶδετο ὅπως δωρήσειτῃ αὐτῇ ὁ Κύριος τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος, ἀναλφειζομένη τὴν θέσιν εἰς ἣν θνήσκουσα ἐγκατελείπει τὸν ἄριστον σύζυγον, καὶ τὴν πολυτλήμονα μητέρα. Ἀλλ' ἔντοσούτω, μὴ ἐπαναπαυομένη εἰς κενὰς ἐλπίδας, μετὰ τὰς ἀπαιτουμένης προετοιμασίας, μετέλαβε τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ ἔκτοτε, περὶ τῶν οὐρανίων μόνον φροντίδουσα, ἔλεγεν ἀδιαλείπτως, Πότε ἦξω καὶ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ. (Ψαλ. μ. 2). Ἐχουσα δὲ ὡς ἀβράβωνα τὸ διὰ τὴν αἰώνιον ἀποδημίαν ἐφοδίων οὐκ ἐπελάθετο καὶ τῶν ἐπὶ γῆς ἐγκαταλειμμένων ἀδελφῶν, ἀλλὰ διέθεσε τὸ πλεῖστον τῆς περιουσίας αὐτῆς εἰς φιλοφροσύνας καταστήματα, εἰς πένθησας καὶ ὄρφανὰ κοράσια, καὶ εἰς διαφόρους μονὰς καὶ ἐκκλησίας, μὴ λησμονήσασα καὶ τὸ νεόδμητον καταπέτασμα τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, πρὸς στολισμὸν τοῦ ὁποίου διέταξε νὰ ἀποσταλῇ ἡ πολυτιμότερα τῶν παρ' αὐτῇ ἀποκειμένων εἰκόνων, ἢ χαρὰ τῶν τεθλιμμένων.

Οὕτω δὲ ἑαυτὴν παρασκευάσασα καὶ τὴν ἑαυτῆς λαμπάδα εὐφραπίσασα περιέμενε ἠσυχῶς τὴν ὥραν τοῦ νυμφίου, χροίζοντος δὲ οὔτε ἐνύσταζεν οὔτε ἐκάθευδεν, ἀλλὰ γρηγοροῦσα ἠγρύπνει, ἀδιαλείπτως μὲν προσευχομένη, ἀνανεοῦσα δὲ κατὰ ὀκταήμερον τὸ ἐφοδίων τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἔως οὐ ἐλθόντος τοῦ νυμφίου εἰσῆλθε χεῖρυσσά μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους; τοσαύτην μόνον λύπην περὶ τῶν οἰκείων αἰσθινομένη, οἶαν σώφρων παρθένος δεικνύει ἀπερχομένη ἐκ τῆς πατρικῆς οἰκίας εἰς ἐκείνην τοῦ νυμφίου. Εἰσῆλθε χεῖρυσσά εἰς τὴν οὐράνιον παστάδα, πένθος μὲν ἀπρηγόρητον καταλιποῦσα τῇ γηραιᾷ μητρὶ καὶ τῷ ἐρρασιμῷ συζύγῳ, ἀλλὰ καὶ παράδειγμα μιμήσεως ἄξιον πᾶσι τοῖς βουλομένοις εὐσεβῶς ζῆν ἀπόδειξιν δὲ ζῶσαν καὶ λαλοῦσαν ὅτι, οὔτε περιφάνεια γένους καὶ πλοῦτου, οὔτε ἐπίγειοι τροφαὶ καὶ διασκεδάσεις, οὔτε λυπηρὰ καὶ φασαίᾳ δοκιμασία, δύναται ποτὲ ἀναστῆσαι τὴν ἐπὶ τῆς ἐστείας πέτρας ταβηλωμένην εὐσεβεῖαν, καὶ ὅτι κατὰ ἀλήθειαν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔλεγε: καὶ ἕσται τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν.

ἸΟΥΡΚΟΒΛΗΤΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κεραύρα ὑπὸ Ἀπολίῳ 1864.
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑἴΓΥΠΤΟΥ
Πρεσβυτεριεὺς Ἑλλάδος Βουγαριεὺς
Τυπογραφεῖον Η ΙΟΝΙΑ

